

I BENDRA INFORMACIJA APIE VADOVĖLĮ

Pavadinimas: KELIAS, istorijos vadovėlis 5 klasei. II dalis.

Autoriai: Ignas Kapleris, Rimvydas Laužikas, Antanas Meištas, Karolis Mickevičius.

Leidykla, metai: Briedis, 2023.

II VADOVĖLIO TURINIO VERTINIMAS

Vadovėlis parengtas pagal 2022 m. patvirtintas Bendrąsias ugdymo programas. Jį sudaro dvi dalys po keturis skyrius, kurių turinyje yra 34 pagrindinės temos, 10 temų, pažymėtų „+“ ženklu, skirtų 30 % laisvai pasirenkamo turinio, 15 aktyvios veiklos temų iš kurių 7 pažymėtos „+“.

Privalumai

- Vadovėlio pradžioje mokiniai ras iliustruotus paaiškinimus „Kaip sudarytas vadovėlis Kelias?“ apie darbą su juo. Čia naudojama aiški įvairių sutartinių ženklų sistema, kuri taip pat paaiškinta.
- Kiekvienas skyrius pradedamas iliustruotu motyvuojančiu įvadu, siekiančiu mokiniams patraukliai pristatyti pagrindines skyriaus temas, pateikiami motyvuojantys klausimai, nurodomos aktyvios veiklos, kurias atliks mokiniai. Laiko juostoje pažymėti svarbiausi skyriuje nagrinėjami istorijos įvykiai.
- Po skyriaus pažintinių temų siūloma po 2-3 įvairias kompetencijas ugdančias veiklas su įvadu, atliekamo darbo žingsniais ir užduotimis („Istorija aktyviai“). Šios veiklos atitinka Bendrosios programos turinį ir orientuoja mokinių į istorijos pažinimą ir supratimą kuriant šeimos genealoginį medį, tyrinėjant savo gyvenamosios vietovės praeitį, aplankant muziejų, piliakalnį, paminklą, pačiam kuriant istorines užduotis ir kt.
- Skyrių pabaigoje pateikiama trumpa jų temų santrauka pasikartojimui („Svarbu. Įsimink!“).
- Vadovėlyje autoriai rado vietos motyvaciją skatinantiems blokeliams „Praeitį dabartyje. Ką paveldėjome?“. Tai paaiškinimai, kas svarbaus paveldėta iš nagrinėto laikotarpio.
- Kiekvieną skyrių vainikuoja „Žinau, moku, galiu“ – apibendrinamojo kartojimo užduotys, kurios suskirstytos į grupes ir skatina įsivertinti savo žinias, supratimą, gebėjimus ir nuostatas.
- Temos pradedamos trumpu įvadu, apibūdinančius jos esmę, svarbą ar sąsajas su nūdiena.
- Laiko juostose parodyti svarbiausi procesai ir įvykiai, papildantys tekstuose pateikiamą informaciją.
- Daugumoje temų yra rašytinių šaltinių ištraukos, išskirtos spalviniu fonu, ir su jais susietos užduotys.
- Temų medžiaga papildyta istorijos įdomybėmis „Istorija iš arčiau“, skatinančiomis mokymosi motyvaciją.
- Yra įvairių užduočių individualiai ir grupinei veikloms, darbui su skaitmenine informacija. Užduočių darbo poromis ir grupėse dėka yra tinkamai ugdomi socializacija ir dalyvavimas.
- Išlaikomas vienodas stilius ir forma – vienodai žymimos veiklos, užduotys, klausimai, yra aiškus skyrių ir temų skirstymas. Temai skiriama po du puslapius, išlaikomas mokinių amžių atitinkantis balansas tarp tekstų ir iliustracijų, pateikiami penktokams suprantami tekstai, žalsvame fone paaiškinamos naujos sąvokos.
- Mokymo priemonė vizualiai yra patraukli. Tekstai papildyti paveikslais, fotografijomis, žemėlapiams su aprašais. Svarbu tai, kad ši medžiaga siūlo daug galimybių dirbti klasėje, padeda ugdyti(s) kompetencijas temos pabaigoje esančiais klausimais ir užduotimis.

Pasiūlymai tobulinimui

Daugiau objektų žyminčius žemėlapius norėtusi matyti didesnius (pavyzdžiui, III skyriaus temoje *Paminklas Katedros aikštėje*, IV skyriaus – *Valstybės saulėlydis*).

Išvados

Vadovėlyje KELIAS, 5 klasei. II dalis atsižvelgta į Istorijos bendrosios programos reikalavimus. Tekstų, iliustracijų, klausimų ir užduočių visuma padeda ugdyti(s) visas programoje numatytas bendrąsias kompetencijas, atitinka jos 23 punkte nurodytą mokymo(si) turinio apimtį.

Medžiaga pritaikyta ugdyti(s) pagrindines demokratinės visuomenės vertybes: skatina tolerantiškai vertinti ir gerbti skirtingų kultūrų, etinių grupių, tautų, religijų, lyties, amžiaus grupių, žmones, yra nešališka lyties, amžiaus grupių, gebėjimų, socialinės padėties, etninės priklausomybės, religijos ir įsitikinimų atžvilgiu, skatina suvokti skirtingų tautų kultūros tradicijas ir jas plėtoti.

Istorijos vadovėlis KELIAS, 5 klasei. II dalis atitinka Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių atitikties teisės aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. V-755 (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. liepos 24 d. įsakymo Nr. V-1005 redakcija) nuostatas.

Rimantas Garuolis,
istorijos mokytojas metodininkas